КОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИ УЧУН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 97 (5190).
18 МАЙ ШАНБА
1974 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

АЗИЗ ЎРТОҚЛАР! КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ БАРЧА ГРАЖДАНЛАРИНИ СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ КУНИДА — КОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ НОМЗОДЛАРИ УЧУН ОВОЗ БЕРИШГА ЧАҚИРАДИ. СИЗЛАРНИНГ ЯКДИЛЛИК БИЛАН БЕРГАН ОВОЗИНГИЗ ПАРТИЯ БИЛАН СОВЕТ ДАВЛАТИНИНГ ИЧКИ ВА ТАШҚИ СИЁСАТИ МАЪҚУЛЛАНИБ, ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНГАНЛИГИНИНГ, КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШНИНГ УЛУҒВОР ПЛАНЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРИШ ЙЎЛИДА БУНДАН БУЁН ҲАМ ФИДОКОРОНА КУРАШ ОЛИБ БОРИШГА АЗМИ ҚАРОР БЕРИЛГАНЛИГИНИНГ ЯНГИ ЁРҚИН ИФОДАСИ БЎЛАДИ!

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ БАРЧА САЙЛОВЧИЛАРИГА, ГРАЖДАНЛАРИГА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ

МУРОЖААТИ

Азиз ўртоқлар!

1974 йил 16 июнда ССР Иттифоқи Олий Советига депутатларнинг навбатдаги сайлови ўтказилади. Ленинчи партиямиз аввалгидек бу сайловни ҳам партиясизлар билан ягона, мустаҳкам бир сафда туриб кутиб олаяпти. Коммунистлар билан партиясизлар блоки партия билан халқнинг бузилмас бирлигини, совет жамиятининг монолит жипслигини ёрқин ифода этади.

СССР Олий Советига илгари ўтказилган сайловдан буён ўтган тўрт йил мобайнида жуда катта аҳамиятга молик кўп воқеалар бўлди. КПСС XXIV съезди коммунизм сари олға қилаётган ҳаракатимиз йўлида тарихий босқич бўлди. Мамлакатнинг бутун ижтимоий-сиёсий ҳаёти съезд ғоялари ва қарорлари таъсири остида ривожланиб бормоқда.

Аввалги сайловдан кейинги давр ичида қилинган ишларни якунлаштириб, тўла асос билан шуни айтиш мумкин: партия ишлаб чиққан ички сиёсат йўли, тўққизинчи беш йиллик план, съезд қабул қилган тинчлик программаси муваффақиятли суратда амалга оширилмоқда. Партия жамиятимиз заминидаги жуда катта ижодий кучларни ҳаракатга келтирди. Совет кишиларининг илҳомбахш меҳнати коммунистик қурилишнинг барча йўналишларида янги ғалабалар билан нишонланди.

Мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучлари, Ватанимизнинг иқтисодий қудрати доим ўсиб бормоқда, миллий бойлик ортмоқда, фан ва маданият ривожланмоқда, халқнинг фаровонлиги ошиб бормоқда.

Ўтган йиллар мобайнида **социалистик индустрия** янги, янада юксак даражага кўтарилди. 1973 йилда саноат маҳсулоти ҳажми 1969 йилдагига нисбатан 1,3 баравар кўпайди. Шу давр ичида саноат маҳсулотининг ўсиш суръатлари йилига ўрта ҳисобда 7,5 процент бўлди. Шу билан бирга саноат маҳсулоти ўсишининг бешдан тўрт қисмидан кўпроғига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди.

Давлатга қарашли 1.600 дан кўпроқ йирик саноат корхонаси ишга туширилди. Жаҳонда энг йирик Красноярск гидроэлектр станцияси ва Кривой Рог иссиқлик электр станцияси, Тольятти шаҳрида автомобиль заводи тўла қувват билан ишга туширилди, Кама соҳилида юк автомобиллари гиганти қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда. Учинчи Березники калий комбинати, Череповецк химия заводи, Қарағанда металлургия комбинатида Кислород-Конвертор цехи, «Азовсталь» заводида «3600» прокат стани маҳсулот бера бошлади. Ғарбий Сибирда нефть ва газ қазиб чиқариладиган йирик конлар ўзлаштирилди. Бу ерда тўрт йил мобайнида 311 миллион тонна нефть ва 64 миллиард куб метр газ қазиб чиқарилди. Бу — мамлакатда 1968 йилда қазиб чиқарилган нефть ва 1961 йилда қазиб чиқарилган газ миқдоридан ортиқдир.

Катта халқ хўжалиги аҳамиятига молик бўлган янги объектлар қурила бошланди. Байкал-Амур магистрали шулар жумласидандир. Бу магистралнинг қурилиши Сибир ва Узоқ Шарқнинг бепоён янги районларидаги табиий бойликларни халққа хизмат қилдириш имконини беради.

Енгил саноат ва озиқ-овқат саноатининг 800 га яқин корхонаси ишга туширилди. Булар орасида Бухоро, Тирасполь ва Донецк ип газлама комбинатлари, Могилев шойи комбинати, бир қанча чинни-фаянс заводлари, пойафзал, трикотаж ва халқ истеъмол қиладиган бошқа буюмларни ишлаб чиқарувчи янги қувватлар ҳам бор.

Фан-техника тараққиёти суръатлари жадаллашиб бормоқда, ишлаб чиқариш технологияси ва уни ташкил этиш такомиллаштирилмоқда. Ўтган давр ичида замонавий машина-ускуналар, аппаратлар ва приборларнинг 16 мингга яқин янги нусхаси яратилди, саноат маҳсулотининг 13 мингдан ортиқ янги хили ўзлаштирилди ва кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. Бутун халқ хўжалигининг техника тараққиётини таъминловчи саноат тармоқлари — электр энергетика, машинасозлик, электроника, химия ва нефть химияси юксак суръатлар билан ривожланмоқда.

Партиямизнинг аграр сиёсати жуда яхши самаралар бермоқда. **Қишлоқ хўжалигини** ривожлантириш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. КПСС экономиканинг ана шу ҳаётий муҳим соҳасининг қудратли моддий-техника базасини вужудга келтириш комплекс программасини изчиллик билан амалга оширмоқда. Қишлоқларни машиналар, ўғитлар билан таъминлаш анча ортди. Тўрт йил мобайнида қишлоқ хўжалигига 1 миллион 258 минг трактор, 738 мингта юк автомобили, 208 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилди. Ерларни мелиорациялаш кенг кўламда амалга оширилмоқда. Тўрт йил ичида (1970—1973 йиллар) давлат ва колхозлар ишларининг бутун комплекси бўйича қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун сарфлаган капитал маблағлари 91 миллиард сўмдан ортиқ бўлди ва шундан аввалги тўрт йилдагига нисбатан қарийб 29 миллиард сўм ёки 46 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалигидаги меҳнат тобора индустриал меҳнатнинг бир турига айланмоқда, унинг самарадорлиги тўхтовсиз ошиб бормоқда.

1970—1973 йиллар мобайнида деҳқончилик ва чорвачилик ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми шундан аввалги тўрт йилликдагига нисбатан 13 процент ортди. Дон экинлари етиштириш 17 процент, пахта 23 процент, гўшт 15 процент, сут 5 процент, тухум 33 процент кўпайди.

Қишлоқ меҳнаткашлари ўтган йили катта ғалабага эришдилар. Улар 222,5 миллион тонна, ёки 13,6 миллиард пуд дон йиғиштириб олдилар. Бу — совет давлати тарихида ҳар қачонгидан кўра анча кўпроқдир. Пахтадан рекорд ҳосил етиштирилди. Колхозлар ва совхозлар мол тўёғи ва паррандалар сонини кўпайтирдилар.

Қўриқ ва бўз ерлардаги совхоз ва колхозлар доннинг ялпи ҳосилини оширишга анча катта ҳисса қўшмоқдалар. Бутун мамлакат қўриқ ерлар ўзлаштирилишининг йигирма йиллигини бу йил кенг нишонлади. Қўриқ ерлар қишлоқ хўжалик оборотига киритилгандан буён ўтган йигирма йил мобайнида қарийб 31 миллиард пуд дон ва кўп миқдорда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини берди. Қўриқ ерларнинг ўзлаштирилиши Ватанимизнинг тарихига партия билан халқнинг буюк жасорати, СССР халқлари бирлиги ва дўстлигининг тимсоли бўлиб абадий ёзилиб қолди.

РСФСРнинг қора тупроқ бўлмаган зонасидаги қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан партия ва ҳукумат ишлаб чиққан кенг программа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда муҳим роль ўйнаши керак. Бу программанинг амалга оширилиши мамлакатимизнинг марказидаги бепоён ўлканинг қиёфасини ўзгартириб юборади, бутун экономикани юксалтиришга ёрдам беради.

Партия эришилган муваффақиятларга муносиб баҳо бериш билан бирга ҳал этилмаган проблемаларни яққол кўриб турибди, бошқариш ва планлаштиришни такомиллаштириш, бутун хўжалик механизмини яхшилаш, кадрларнинг интизоми ва масъулиятини ошириш, қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан контролни кучайтириш учун зарур чораларни кўрмоқда. Ана шу проблемаларнинг ҳаммаси, мамлакат экономикасини янада ривожлантиришнинг конкрет йўллари КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленумида ҳар томонлама ва чуқур қараб чиқилди.

Партия фан-техникани тараққий эттириш асосида мамлакатнинг иқтисодий потенциалини бундан буён ҳам кўпайтиришни, ишлаб чиқариш ва капитал қурилиш самарадорлигини оширишни, социалистик индустрияни юксак суръатлар билан ўстиришни таъминлашни ўз вазифаси деб билади. Партия қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хом ашёга бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун бундан буён ҳам барча зарур чораларни кўради.

1974 йил планини муддатидан илгари бажариш, тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли туғаллаш яқин даврнинг биринчи навбатдаги вазифасидир. Мамлакат меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини қизғин маъқулладилар. Ҳамма жойда кам чиқим билан кўпроқ ва яхши сифатли маҳсулот берайлик, деган шиор остида план топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа авж олиб кетди. Бу эса ҳамма ишларимизга самарали таъсир кўрсатмоқда. Шу йилнинг дастлабки тўрт ойи плани асосий кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди. Саноат ишлаб чиқариши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8,7 процент ўсди. Пландан ташқари 2,8 миллиард сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу эса белгиланган планлар тўла ва ошириб бажарилишига қатъий ишонч бахш этади.

КПСС Марказий Комитети бугун, СССР Олий Советига сайлов арафасида сайловчи ўртоқлар, сизларга — ишчиларга, колхозчиларга, совет зиёлиларига мурожаат қилади. Партиямиз сиёсати — социалистик индустрияни узлуксиз ўстиришни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини барқарор юксалтиришни, халқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришни таъминловчи сиёсатдир. Сизлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан социалистик ватанимизнинг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш учун овоз берасиз!

Ўтган йиллар мобайнида **халқ фаровонлигини** юксалтиришда янги, янада катта муваффақиятларга эришилди. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромад 20,5 процент кўпайди. 1973 йилда ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи 1969 йилдаги 117 сўм ўрнига 135 сўмга етди. Колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ 25 процент ортди.

КПСС XXIV съездининг Директиваларида белгиланган тадбирларни амалга ошириш натижасида беш йилликнинг уч йили мобайнидагина 31 миллион кишининг, ёки ҳар уч ишчи ва хизматчидан бирининг иш ҳақи оширилди.

Ижтимоий истеъмол фондлари йил сайин ўсиб бормоқда. Бу фондлар совет кишиларининг фаровонлигини юксалтиришнинг муҳим манбаидир. Ана шу фондлардан тўловлар ва бериладиган имтиёзлар аҳоли жон бошига ҳисоблаганда 1969 йилдаги 248 сўмдан 1973 йилда 310 сўмга етди. Ишчилар, хизматчилар, колхозчиларга бериладиган пенсияларнинг минимал миқдори оширилди, боқувчисидан маҳрум бўлиб қолган ҳарбий хизматчилар оилаларини пенсия билан таъминлаш яхшиланди. Олий ўқув юртлари студентлари, техникумлар ва техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари кўпайтирилди, шаҳардаги ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг овқатланиши учун қилинадиган харажат нормалари оширилди. Ишлаб турган барча аёлларга ҳомиладорлик ва туққани учун нафақалар, меҳнат стажидан қатъий назар тўла иш ҳақи миқдорида тўланадиган бўлди. 1971—1973 йиллар мобайнида пенсия, стипендия, нафақаларни ва бошқа тўловларни кўпайтириш ҳисобига 23 миллион кишининг даромади оширилди.

Касалхона, поликлиника, туғруқхоналар ва бошқа медицина муассасалари шохобчалари, мактабгача болалар муассасалари, санаторий ва дам олиш уйлари шохобчалари кенгайтирилди.

Уй-жой қурилиши доимо партиянинг диққат марказида турибди. Қурилаётган квартираларнинг миқдори жиҳатидан жаҳонда бизнинг мамлакатимизга тенг келадиган мамлакат йўқ. Аввалги сайловдан буён ўтган давр мобайнида 45 миллиондан ортиқ киши квартира билан таъминланди ёки ўзининг уй-жой шароитини яхшилаб олди.

Халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқариш ортиб бормоқда. Совет кишилари яхши овқатланиб ва яхши кийинадиган бўлиб қолдилар. Умумий овқатланиш яхшиланмоқда, маиший хизмат доираси кенгаймоқда, шаҳар ва қишлоқлар обод бўлмоқда. Ўтган йиллар КПССнинг халқ фаровонлигини юксалтиришга қаратилган сиёсати изчиллик билан ва оғишмай амалга оширилаётганлигини яққол кўрсатди.

Коммунистик партия совет кишиларининг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш, аҳолининг уй-жой шароитини, аҳолига социал-маданий ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва уларнинг сифатини яхшилашга бундан буён ҳам эришаверади. Шу йилнинг ўзидагина реал даромадлар аҳоли жон бошига ҳисоблаганда 5 процент ортади. Мамлакатнинг шарқий районларидаги ишлаб чиқариш тармоқларининг ўртача ҳақ олаётган ишчилари ва хизматчилари иш ҳақи, ставка ва окладларининг минимумини ошириш туғалланади ва мамлакатнинг бошқа бир қанча районларида бу тадбирларни амалга оширишга киришилади.

Партия белгилаб берган социал тадбирлар кенг программасини бажармоқ учун ҳар бир меҳнат коллективининг, ҳар бир меҳнатчининг ишлаб чиқаришни ривожлантиришга қўшаётган ҳиссасини янада ошириш, ижтимоий бойликни асраш ва кўпайтириш зарур.

Сайловчи ўртоқлар! Совет Иттифоқи гражданлари! Халқ фаровонлигини ошириш — «ҳамма нарса инсон учун, инсон бахт-саодати учун!» шиорини эълон қилган ва амалга ошираётган партия иқтисодий сиёсатининг олий мақсадидир. Сизлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан халқнинг фаровонлигини янада юксалтириш, ҳар бир оиланинг, барча совет кишиларининг турмушини яхшилаш учун овоз берасиз.

Совет жамиятининг маънавий ҳаёти тобора бой ва сермазмун бўлиб қолмоқда. Партия ва совет давлати ўтган давр ичида **халқ маорифи, фан ва маданиятни, адабиёт ва санъатни** янада ривожлантириш соҳасида бир қанча муҳим тадбирларни амалга оширдилар. Кейинги тўрт йил мобайнида 13 мингдан ортиқ янги мактаб биноси қурилди. Ўрта ва олий мактабларнинг ишини, ҳунар-техника таълимини яхшилаш юзасидан янги тадбирлар амалга оширилди. Ҳозирги пайтда ишчиларнинг учдан икки қисмидан кўпи ва колхозчиларнинг қарийб ярми олий ва ўрта (тўла ва тўлиқсиз) маълумотлидир. Совет ёшлари самарали ўқиш, яхши профессионал таълим олиш ва ғоявий жиҳатдан чиниқиш учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитларга эгадир.

Шу йиллар мобайнида фундаментал ва амалий фанлар илмий билиш ва техника тараққиётининг энг истиқболли йўналишларида катта-катта муваффақиятларга эришилди. Ер ости бойликларини, жаҳон океани тубини ва космик фазони ўрганиш ҳамда ўзлаштириш, энергиянинг янги манбаларидан фойдаланиш, принцип жиҳатидан янги техникани, қишлоқ хўжалик экинларининг сермаҳсул навларини етиштириш соҳасида, медицина, биологияда ҳамда табиий ва ижтимоий фанларнинг бошқа соҳаларида бир қанча муҳим тадқиқотлар ўтказилди ва кашфиётлар қилинди. Илмий тадқиқот муассасалари тармоғи тобора кўпайиб, фан билан ишлаб чиқаришнинг алоқаси мустаҳкамланмоқда.

Маданиятнинг моддий базаси янада ривож топди. Кутубхоналар ва клублар кўпайди, газеталар, журналлар ва китобларнинг тиражлари анча ошди. 1973 йилда газеталарнинг бир галги тиражи 1969 йилга нисбатан 18 миллион нусха, китобларнинг тиражи 192 миллион нусха кўпайди. Аҳолидаги телевизорлар 1,6 баравар ортди.

Кейинги йилларда адабиёт ва санъат соҳасида бир талай янги ва салмоқли асарлар яратилди. Ўз ижодий меҳнати билан жамиятимизнинг маънавий ҳаётини бойитаётган ёзувчилар, рассомлар, композиторларнинг, театр ва кино ходимларининг фаолиятини партия, халқ юксак баҳолайди.

Совет олимлари, адабиёт ва санъат арбоблари, ўқитувчилар ва муаллимлар, врачлар, маданий-оқартув муассасаларининг ходимлари хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажариш учун ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар билан ягона бир сафда туриб курашмоқдалар, коммунистик тарбия ишига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Сайловчи ўртоқлар! Фан ва маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш ходимлари, адабиёт ва санъат арбоблари! Коммунистик партиянинг сиёсати — совет жамиятини ҳар томонлама маънавий равнақ топтиришга қаратилган сиёсатдир. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан сизлар халқ маорифи ва соғлиқни сақлашни янада ривожлантириш учун, фанимиз ва маданиятимизнинг янги ютуқлари учун овоз берасиз!

(Давоми 2-бетда).

Л. И. БРЕЖНЕВ

А. С. ЖЕЛЛУДНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Ливия Араб Республикаси Революцион қўмондонлиги кенгашининг аъзоси, бош министр Абдил Салом Желлудни 16 майда Кремлда қабул қилди.

Л. И. Брежнев билан А. С. Желлуд ўртасида дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида СССР билан Ливия ўртасидаги ўзаро муносабатларни янада ривожлантириш йўллари тўғрисида, шунингдек Яқин Шарқдаги аҳвол хусусида ва ҳозирги халқаро аҳволнинг бошқа муҳим проблемалари тўғрисида кенг фикрлашиб олинди.

Яқин Шарқда тезроқ мустаҳкам тинчлик ўрнатиш муҳим эканлиги таъкидланди ва Исроил қўшинларини у оккупация қилиб турган барча араб территорияларидан чиқариб юбориш, Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш Яқин Шарқдаги можарони бартараф этишнинг ҳал қилувчи моменти бўлиши керак, деб қатъий ишонч билдирилди.

Ҳар икки томоннинг ўз мамлакатлари халқларининг бахт-саодати йўлида, империализмга, сионизмга ва реакцияга қарши курашда мустаҳкамлашишини, тинчлик ва социал тараққиёт учун кураш йўлида Совет Иттифоқи билан Ливия Араб Республикаси ўртасида дўстликни ҳамда ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш ниятида эканлиги изҳор этилди.

А. С. Желлуд Совет Иттифоқи араб мамлакатларининг империализм ва агрессияга қарши олиб бораётган курашида бераётган катта холисона ёрдамини Ливия халқи юксак қадрлаётганлигини таъкидлади.

Бош министр СССРда ўзига ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларга эътибор ва самимий меҳмондўстлик учун чин кўнгилдан ташаккур билдирди.

Л. И. Брежнев Ливия Араб Республикаси бош министрига сиҳат-саломатлик ва Ливия халқига тинчлик ишининг равнақ йўлидаги фаолиятида янги-янги муваффақиятлар тилади. (ТАСС).

Н. В. ПОДГОРНИЙ А. С. ЖЕЛЛУДНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 16 майда Кремлда Ливия Араб Республикаси Революцион қўмондонлиги кенгашининг аъзоси, Бош министри Абдил Салом Желлудни қабул қилди.

Самимий дўстона суҳбат чоғида Совет — Ливия муносабатларини янада ривожлантириш масалалари, Яқин Шарқдаги аҳвол, бошқа актуал халқаро проблемалар кўриб чиқилди.

Томонлар бўлиб ўтган фикрлашувдан мамнун эканликларини изҳор этдилар.

А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 17 майда Кремлда Жанубий Вьетнам Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Ван Тханни қабул қилди ва у билан ҳар икки томонни қизиқтирган бир қанча масалалар юзасидан суҳбатлашди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган учрашувда СССР Ташқи ишлар министрлиги жанубий-шарқий Осиё бўлимининг мудири Е. С. Лимчина иштирок этди.

ОТЧОПАРДА БАЙРАМ

Тошкентда от спорти бўйича Ўзбекистон чемпионати ва республика қишлоқ спорт ўйинлари тугади.

Саккиз кунлик қизиқарли мусобақалар натижасида чемпионатда Тошкент командаси биринчи ўринни олди, Самарқанд областининг чавандозлари иккинчи ўринга, андижонликлар учинчи ўринга чиқдилар. Тошкент областининг командаси қишлоқ спорт ўйинларининг ғолиби бўлди. Андижон областининг командаси иккинчи ўринни ва Самарқанд областининг командаси учинчи ўринни эгалладилар.

Охирги кун мусобақалари айниқса тиғиз бўлди. Чавандозлар ғолибларни ўтишида, пойгада, от ўйинларида мусобақалашдилар. Халқ от спорт ўйинлари ўтказилди.

Мусобақалар чоғида етти спортчи биринчи марта СССР спорт мастери нормаларини бажарди.

17 майда, мусобақаларнинг тантанали ёпилиш кунида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, А. Д. Бесчастнов, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат А. А. Хўжаев отчопарда бўлдилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ БАРЧА САЙЛОВЧИЛАРИГА, ГРАЖДАНЛАРИГА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ

МУРОЖААТИ

(Боши 1-бетда).

Кейинги сайловдан бери орадан ўтган тўрт йил мобайнида **жамиятнинг бутун сиёсий ташкилотини янада такомиллаштириш, кўп миллатли совет давлатини мустаҳкамлаш, социалистик демократияни ривожлантириш** юзасидан катта ва хилма-хил ишлар қилинди. Ишчилар синфининг коммунистик қурилишдаги роли янада оширилди, ишчилар билан деҳқонлар иттифоқи мустаҳкамланди. Жамиятимизнинг синфий ва социал группаларининг бир-бири билан яқинлашув жараёни давом этмоқда. СССР халқларининг қардошларча дўстлиги янада кўпроқ мустаҳкамланди, олижаноб совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм туйғуси янада кучайди ва чуқурлашди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрами халқимиз интернационал жипслигининг катта намойиши бўлди. Иттифоқдош ва автоном республикалар, автоном областлар ва миллий округлар Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги мамлакатдаги барча миллатлар ва элатлар меҳнаткашларининг қардошлик ва дўстликни мустаҳкамлашдаги жуда катта хизматлари эътироф этилганлигини билдирди, улар ССР Иттифоқининг қудратини мустаҳкамлашга, коммунизм қурилиши ишига қўшган катта ҳиссага берилган баҳо бўлди. Советлар мамлакатидаги юздан ортиқ миллат ва элатнинг меҳнаткашлари сайловни муштарак мақсадлар йўлида бирлашган, коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган ягона аҳил оила бўлиб кутиб олмоқдалар.

Партиянинг программасини, КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошириш давомида социалистик демократия янада ривож топди. 8-чақириқ СССР Олий Совети социал-иқтисодий тараққиёт ва халқаро муносабатларнинг ҳаётий муҳим масалаларини муваффақиятли ҳал этди, ўзининг юксак бурчини муносиб равишда бажарди. Меҳнаткашлар депутатлари советларининг роли анча ошди, депутатларнинг статуси тўғрисида қонун қабул қилинганлиги бунга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Советларнинг сайловчилар билан алоқаси янада кўпроқ мустаҳкамланди. Касаба союзлари комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг активлиги ошмоқда. Давлатни идора қилишга тобора кенг меҳнаткашлар оммаси жалб этилмоқда. Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот мустаҳкамланмоқда.

Коммунистик партия совет жамиятини социал-сиёсий жиҳатдан янада жипслаштириш, социалистик миллатларни равнақ топдириш ва аста-секин бир-бирига яқинлаштириш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилаберади, меҳнаткашларни бундан буён ҳам марксизм-ленинизм идеологияси, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, миллатчилик ва шовинизм кўринишларига муросасизлик руҳида тарбиялайверади. КПСС социалистик халқ ҳокимиятини ҳар томонлама ривожлантириш йўлини сабот билан давом эттираверади, советларнинг ролини ошираверади, социалистик қонунчиликни, давлат интизомини мустаҳкамлайверади, сансалорлик ва бюрократизм кўринишларига қарши курашаверади, бошқарув аппарати ишини яхшилайверади.

Сайловчи ўртоқлар! Совет Иттифоқи граждандари! Коммунистик партиянинг сиёсати — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг иттифоқини янада мустаҳкамлаш, синфлар ва социал гуруҳларни бир-бирига яқинлаштириш, халқларнинг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаш сиёсатидир, социалистик демократияни янада такомиллаштиришга қаратилган сиёсатдир. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан сизлар партиямизнинг социал ва миллий сиёсати янги муваффақиятлари учун умумхалқ социалистик давлатини янада мустаҳкамлаш, унинг демократик негизларини ривожлантириш учун овоз берасиз.

Ўтган йиллар мобайнида коммунистик партия билан совет давлатининг ленинча **ташқи сиёсати** катта муваффақиятларга эришди. Социалистик мамлакатларнинг позициялари ва жаҳон социализмининг позициялари мустаҳкамланди. Бугун зўр мамнуният билан айтиш мумкинки, КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан ташқи сиёсат йўли, тинчлик программасининг ҳаётий кучи ва самарадорлигини воқеаларнинг бориши яққол исботлаб турибди.

Тинчликсевар кучларнинг реакция ва агрессия кучларига қарши олиб бораётган шиддатли кураши натижасида халқаро муносабатларда «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш сари, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қарор топдириш сари бурилиш рўй бермоқда. Ялпи тинчликни сақлаш истиқболлари мустаҳкамланиб бормоқда. Давлатлар ўртасида экономика, фан, техника, маданият соҳасида узоқ муддатли ўзаро манфаатли ҳамкорлик негизлари яратилмоқда. Бу жараённинг муқаррар тус олишига кўмаклашиш — тинчлик ва халқлар хавфсизлиги ишини қадрловчи барча кишиларнинг вазифасидир.

Халқаро майдонда таркиб топаётган янги, янада яхшироқ вазият — аввало кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгарганлигининг якунидир. КПСС билан совет давлати актив ва собит қадамлик билан олиб бораётган ташқи сиёсат фаолиятининг натижасидир. Бу — мамлакатимизнинг қардош социалистик давлатлар билан ҳамжиҳат бўлиб биргаликда қилган ҳаракатларининг натижасидир.

КПССнинг ташқи сиёсати синфий, чинакам социалистик руҳдаги сиёсатдир. Совет халқининг муваффақиятли бунёдкорлик меҳнати учун, қардош социалистик мамлакатларнинг бирлиги ва дўстлигини мустаҳкамлаш учун энг яхши шарт-шароитларни яратиш мақсадида партиямиз бундан буён ҳам ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилаверади.

Интернационал бурчига содиқ бўлган КПСС ўзининг миллий мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган, агрессияга, империалистик ва мустамлакачилик зулмига қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқлар билан ҳамиша бирдамдир.

Сайловчи ўртоқлар! Советлар мамлакатининг граждандари! Коммунистик партиянинг ташқи сиёсати — халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик сиёсатидир. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан сизлар Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликнинг халқаро майдондаги позициялари янада мустаҳкамланиши учун, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг муносабатларида тинч-товтув яшаш принципларини қарор топдириш учун, мустаҳкам тинчлик учун, инсониятни термоядро уруши хавфидан халос қилиш учун овоз берасиз.

Коммунистик партия мамлакат ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, халқ зиёлилари, барча меҳнаткашларининг туб манфаатларини ифодалайди. Бунда у, хотин-қизлар, ёшлар, пенсионерлар — аҳоли ҳамма табақалари меҳнати ва турмушининг ўзига хос хусусиятларини доимо ҳисобга олади, уларнинг талаб ва эҳтиёжларига зўр эътибор билан қарайди.

Ҳурматли аёллар! Улуғ ватанимизнинг шонли қизлари! Совет халқининг ҳамма зафарларида сизлар қилган меҳнатнинг жуда катта улуши бор. Ёш авлодни тарбиялашда сизлар буюк роль ўйнаяпсизлар.

Коммунистик партия хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилмоқда. Бизнинг мамлакатимизда оналар бутун халқнинг эътибори ва меҳри билан қуршаб олинган. КПСС, совет давлати хотин-қизларга самарали меҳнат қилиш, жамоат ишлари билан шуғулланиш ва болаларни тарбиялаш учун янада қулайроқ шароитларни яратиб бериш, уларнинг оила ва рўзгордаги кундалик юмушларини енгиллаштириш имконини берадиган тадбирларни бундан буён ҳам оғишмай амалга ошира берадилар.

Советлар мамлакатининг комсомоллари, йигит ва қизлари! Сизлар коммунистик қурилишнинг олдинги марраларида кекса авлод билан доимо ёнма-ён турдингиз. Комсомолга Владимир Ильич Ленин номи берилган кунга бу йил 50 йил тўлади. Комсомол улуғ устоз ва йўлбошчининг васиятларини муқаддас билиб бажармоқда, ленинча яшаб, ишлаб, ўқиб ва курашмоқда. Ленин комсомолининг яқинда бўлиб ўтган съезди буни яна бир карра зўр куч билан намойиш қилди.

Юз минглаб йигит-қизлар овоз беришда биринчи бор қатнашадилар. Улар ўзларининг гражданлик бурчларини шараф билан бажо келтириб, ҳамиша ва ҳамма ерда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг граждани деган юксак номни оқлашига шак-шубҳа йўқ!

Совет ҳокимияти, бизнинг социалистик тузумимиз ёшларга кенг йўл очиб берди. Меҳнаткаш инсоннинг, бунёдкор инсоннинг шахси шу йўлда камол топиб чиниқмоқда. Партия ёш авлоднинг, студентларимизнинг ўқиши учун, ёшлар ўзларининг ижодий қобилиятларини намоён этишлари учун бундан буён ҳам ҳамма шарт-шароитни яратаверади, ёшларни меҳнатни ҳурматлаш ва уни севиш руҳида тарбиялаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилаверади, коммунизм ёш бинокорларининг меҳнат ғайратини ва ижтимоий-сиёсий активлигини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб, ривожлантираверади!

Ҳурматли революция ветеранлари, уруш ва меҳнат ветеранлари! Сизларнинг революцион шижоатингиз, Улуғ Ватан уруши йилларидаги қаҳрамонлигингиз, янги жамият қурилишининг ҳамма босқичларидаги фидокорона меҳнатингиз ҳамиша Ватанга хизмат қилишнинг илҳомбахш намунаси бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва келажакда ҳам шундай бўлиб қолади. Кўпларингиз муносиб дам олиш ҳуқуқига эга бўлишингизга қарамай, ҳозир ҳам меҳнат сафида туриб, ёшларни тарбиялашга катта ҳисса қўшмоқдасиз.

Ветеранлар — советлар мамлакатидаги иззат-ҳурматли ва хизмат кўрсатган кишилардир. Ветеранлар тўғрисидаги, уларнинг сиҳат-саломатлиги ва турмуш шароити ҳақидаги ғамхўрлик бундан буён ҳам партия социал сиёсатининг ажралмас қисми бўлиб қолаверади.

КПСС Марказий Комитети Сизларга, совет хотин-қизларига, йигит ва қизларга, революция, уруш ва меҳнат ветеранларига мурожаат қилаяпти. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз бериш билан сизлар Ватанимизнинг гуллаб-яшнашидан ғоят манфаатдор эканлигингизни яна бир карра намойиш қилиб кўрсатасиз!

Халқимизнинг бунёдкорлик меҳнатини шавкатли **Қуролли Кучларимиз** сергак туриб қўриқламоқдалар. Ватан социализм ғалабалари ҳимоясини Совет Армияси билан Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчиларига ишониб топшириб қўйибди, улар ҳам ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини шараф билан бажармоқдалар.

Коммунистик партия социалистик давлатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилмоқда. Коммунистик партия шунга аминдирки, совет жангчилари ўзларининг жанговар ва сиёсий тайёргарликларини бундан буён ҳам тинимсиз оширабер адилар, замонавий қурол-яроғ ва техниканинг ҳамма турларини эгаллайберадилар, коммунизм қураётган халқимизнинг тинч меҳнатига сергаклик билан посбонлик қиладилар.

КПСС Марказий Комитети сизларни, шонли совет жангчиларини коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришга чақиради. Бу эса сизларнинг Коммунистик партияга садоқатингизнинг, социалистик Ватанга чексиз муҳаббатингизнинг яна бир далили бўлади!

Азиз ўртоқлар! Биз ўзимиз танлаб олган йўлдан олға борган сари янги ижтимоий тузумнинг ғоят буюк афзалликлари дунё кўз ўнгида тобора яққолроқ намоён бўлмоқда. Социализмгина бутун инсониятнинг келажаги тимсоли эканлигини ҳаёт яққол кўрсатиб турибди.

Социализм ишлаб чиқарувчи кучларни жадал ўстиришни, табиий ресурслардан бутун жамият манфаатлари йўлида рационал фойдаланишни таъминлайди. Социализм инсонга муносиб янги турмуш тарзини қарор топтирди, меҳнаткашларнинг меҳнат қилиш, текин билим олиш, медицина хизмати ва пенсия таъминотидан фойдаланиш ҳуқуқини, дунёда энг оз квартира ҳақи тўланишини гарантиялайди, фаровонлик ва маданиятни доимо, муттасил ўстиришни таъминлайди. Социализм — келажакка бўлган ишончдир, социализм — инсоний муносабатларнинг чинакам инсонпарвар системасидир.

Ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги, хўжалик ва маданий қурилишдаги, халқ фаровонлигини юксалтиришдаги ҳамма муваффақиятларимиз — қаҳрамон ишчилар синфи, шонли колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари, барча совет кишилари қилган фидокорона меҳнатнинг самарасидир. Бу—Коммунистик партиянинг тўғри, илмий асосланган сиёсатининг, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев олиб бораётган кўп қиррали ва собит қадам фаолиятнинг натижасидир.

КПССнинг халқ манфаатларидан бўлак манфаатлари йўқ, меҳнаткашларнинг бахт-саодати ва фаровонлигидан бўлак мақсади йўқ. Совет кишилари ўз партиясига ишонадилар, партия ҳам шу ишончга муносиб бўлиш учун ҳамма ишни қилаяпти. Партия омманинг мададига таяниб, халқни улуғ Ленин васият қилиб қолдирган тарихий ишнинг тантана қилиши, коммунизм тантанаси йўлида янгидан-янги ғалабалар сари комил ишонч билан олға бошлаб бормоқда.

Азиз ўртоқлар! КПСС Марказий Комитети Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча граждандарини СССР Олий Советига сайлов кунида коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришга чақиради. Сизларнинг якдиллик билан берган овозингиз партия билан совет давлатининг ички ва ташқи сиёсати маъқулланиб, қўллаб-қувватланганлигининг, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш йўлида бундан буён ҳам фидокорона кураш олиб боришга азми қарор берилганлигининг янги ёрқин ифодаси бўлади!

ҲАММА САЙЛОВГА!

Яшасин улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин совет ҳокимияти!

Қаҳрамон совет халқига шон-шарафлар!

Коммунистик партия раҳбарлигида, марксизм-ленинизм байроғи остида — коммунизм ғалабаси сари, олға!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ИЮНЬ 16 ЯКШАНБА — СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ДЕМОКРАТИК ҲОКИМИЯТНИНГ АСОСИ

Мамлакатимизда давлат ҳокимиятининг асосини Советлар ташкил этади. Ҳокимиятни бошқаришда Советларнинг роли бениҳоя катта бўлиб, улар ўз атрофига кўп сонли халқ вакилларини уюштирган. Бу Советлар сайлов системасига энг демократик принципга асосланганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Россияда пролетар революцияси даври бошлангандан кейин, 1905—1907 йиллардаги буржуа-демократик революцияси тажрибаларига асосланиб, В. И. Ленин Советлар тўғрисидаги таълимотни яратди. В. И. Ленин Советлар тўғрисида биринчи марта, 1905 йили «Ишчи депутатлар Совети ва бизнинг вазифаларимиз» деган асарида гапириб, Советларга оммани тарбиялайдиган революцион орган куртаги, деб қаради.

1917 йил апрель ойида В. И. Ленин ўзининг машҳур «Апрель тезислари» асосида, Советлар — пролетариат диктатурасининг энг қулай давлат формаси бўлади, деган хулосага келди.

«Эндиликда, — деган эди В. И. Ленин, — биз пролетариат диктатурасининг Совет ҳокимиятидан иборат эканлигини, ишчилар уюшиб туриб: «Бизнинг ташкилотимиз ҳамма нарсадан олийроқдир, меҳнат қилмайдиган ҳеч бир кишининг, ҳеч бир эксплуататорнинг бу ташкилотга қатнашишга ҳақи йўқ, бу ташкилот бутунлай бир мақсадга — капитализмни ағдаришга қаратилгандир. Биз меҳнатни капитал зулмидан озод қилиш манфаатларига қарши келадиган эркинликни ҳам, тенгликни ҳам, меҳнат демократиясини ҳам танимаймиз»: деб айтадиган вақтдаги ҳокимиятдан иборат эканлигини кўрсатдик.»[1]

Бизнинг мамлакатимизда бутун ҳокимият Советларники, маданият ва сиёсий хўжалик ишларга раҳбарлик, мана шу Советлар орқали амалга оширилмоқда.

Мамлакатимизда, кўпчилик меҳнаткаш омманинг Советларга бўлган зўр муҳаббати туфайли, сайловлар зўр уюшқоқлик, тантана билан ўтади.

Агар депутат ўз сайловчиларининг ишончини оқламаса у депутатни сайлаган халқ оммасининг ўзи уни чиқариб олади ва ўрнига бошқа депутатни сайлайди. Шунинг учун ҳам, Совет органи бизда, ҳақиқий халқ органи, деб ҳисобланади.

1973 йилда Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларга сайланган 86441 депутатдан 46 процентини хотин-қизлар, 54,7 процентини партиясизлар 66,89 процентини ишчилар ва колхозчи-деҳқонлар ташкил этди. Бу Советлар меҳнаткаш халқ оммасининг энг демократик давлати эканлигидан далолат беради, Коммунистик партия ва Совет давлатига садоқатли, халқ ўртасида фидокорона меҳнатлари билан обрў қозонган илғор кишилар Советларга депутат қилиб сайландилар.

Улар Советлар орқали қайси бир тадбирни амалга оширишмасин, қайси бир масалани муҳокама қилмасинлар, умум давлат манфаатлари билан, кенг меҳнаткаш оммаси манфаатларини уйғунлашувини кўзда тутган ҳолда иш олиб борадилар. Улар Советларнинг обрўйини кўтариш, давлат идора ишларидаги демократик принципларини мустаҳкамлаш учун курашадилар.

Социалистик демократияни тинмай ривожлантириб бориш, ҳақиқий халқ ҳокимияти бўлган Советларнинг ролини ошириш мамлакатимизда коммунизм қурилишини тезлаштиришда муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун Советлар иш фаолиятини халққа яқин қилиш мақсадида, Олий Советга ҳар тўрт йилда, маҳаллий Советларга ҳар икки йилда сайловлар ўтказиб турилади. СССР Олий Советининг икки палатадан иборат бўлиши, Совет Иттифоқининг тенг ҳуқуққа эга бўлган кўп миллатли давлат эканлигини кўрсатиб турибди. Бизнинг мамлакатимизда барча қонунлар мана шу икки палатада тасдиқлангандан сўнг қабул қилинади.

Бугунги кунда, Советлар мамлакатимизда коммунистик жамият қурилишининг ҳамма соҳаларида бевосита иштирок этиб келмоқда. Шунинг учун Коммунистик партия уларнинг ролини, ташаббускорлигини яна ҳам ошириш учун доим ғамхўрлик қилаётир.

КПСС Марказий Комитетининг ташаббуси билан 1972 йил сентябрь ойида саккизинчи чақириқ СССР Олий советининг тўртинчи сессияси «СССРда меҳнаткашлар депутатлари Советлари депутатларининг статуси тўғрисида» махсус қонун лойиҳасини маъқуллади. Бу қонун Олий Советдан тортиб, маҳаллий Советларга қадар депутатларнинг ҳуқуқ, бурчларини белгилаб берди. Қонунда мансабдор шахсларнинг депутатларга нисбатан бурчлари аниқланди. Бу қонун қабул қилиниши билан депутатларнинг обрў ва эътибори ошди.

Советларни мустаҳкамлаш, уларнинг кўпчилик халқ оммаси алоқасини яхшилаш, уларга сайланган депутатларнинг актив фаолиятига боғлиқ. Советларда, депутатларнинг актив ишлаши учун, унда кўриладиган масалалар аввало депутатга маълум қилинади. Депутат йиғилишларга қўйиладиган масалаларни чуқур, ҳартарафлама ўрганиб чиқади ва Советларнинг йиғилишларида ўз фикрини тўлиқ айтиш имконига эга бўлади.

В. И. Лениннинг Советлар тўғрисидаги таълимоти тажрибаларини ҳозирги халқаро вазиятда тадбиқ қилиб кўрилса, марксизм-ленинизмнинг пролетариат диктатурасининг давлат формаси тўғрисидаги таълимоти бойиб бораётганини кўрамиз.

Эндиликда кўпчилик мамлакатлар ўзларининг социал-иқтисодий шароитларини ҳисобга олган ҳолда, турли йўллар билан, социализмга ўтиб бормоқдалар. Иккинчи жаҳон урушидан кейин халқаро вазият социализм фойдасига ҳал бўлиб, бир қанча Европа, Осиё мамлакатларида халқ демократик режимининг ўрнатилиши пролетариат диктатурасининг ўзига хос давлат формаларини вужудга келтирди.

Совет ҳокимияти ва янги ташкил этилган халқ-демократик республикалар пролетариат диктатураси давлат формасининг турли хил кўринишида бўлса ҳам, пролетариат диктатураси олдига қўйилган вазифаларнинг талабларига тўла жавоб бериб келмоқда. Бу давлатлар ўз моҳияти билан капитализмдан — коммунизмга ўтиш даврининг функциясини бажараётган давлатлардир. Халқ демократик давлатлари, ўзларининг марказий ва маҳаллий давлат органларига, ягона фронтга уюшган бир қанча партияларни бирлаштирган бўлишига қарамай, бу давлатларда асосий раҳбарлик коммунистик ва ишчи партиялари қўлида.

Халқ демократик давлатлари кишилик жамиятининг капитализмдан социализмга қараб, тарихий ўсиш процессида, буржуа-демократик давлат формасига қарама-қарши бўлган социалистик давлат сифатида вужудга келди. Бу давлатларни вужудга келишига Лениннинг империализм даврида капиталистик давлатларнинг нотекис — ўсиши асосида бир мамлакатда социализм қуриш мумкинлиги назарияси, Совет давлатининг халқаро масштабдаги обрўйи ва қудратининг ўсиши, бу давлатларда халқ демократик революциясининг, миллий озодлик ҳаракати билан қўшиб бир вақтда олиб борилиши ва Германия Япония фашизм устидан қозонилган ғалаба катта таъсир кўрсатди. Ҳозир бу халқ демократик давлатлари, кўпчилик меҳнаткаш омманинг манфаатлари учун кураш йўлидан бормоқда.

Шу кунларда мамлакатимиз меҳнаткашлари 1974 йил 16 июнда ўтказиладиган СССР Олий Советига сайловларга тайёргарликни қизитиб юбордилар. Сайловни янги меҳнат ғалабалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақа тобора кучайиб бормоқда.

Бу муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлган умум халқ кампаниясини муваффақиятли ўтказишга ҳар томонлама тайёргарликни кучайтириш учун, СССР Олий Совети Президиумининг 1974 йил 25 март Фармони билан, Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 767 та ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 750 та сайлов округлари ташкил қилинди. Ҳозир бу округлар бўйича СССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш учун сайлов олди йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Йиғилишларда сайловчилар ўз депутатларини КПСС XXIV съезди қарорларида қўйилган вазифаларни амалга ошириш талабларига жавоб бера олишларини, ҳар бир сайланган депутат, кўпчилик меҳнаткаш омма манфаати учун хизмат қила оладиган бўлишлигини навбатдаги муҳокамадан ўтказадилар.

Т. ОРИПОВ,
тарих фанлари кандидати.

[1] (В. И. Ленин, Асарлар, 29 том. 389 бет. Ўздавнашр. 1953.)

ЮКСАЛИШ ОДИМИ

Жумабозор луб заводи коллективи кўп йиллардан буён қолоқликдан қутулолмай, фойда ўрнига зарар кўриб келарди.

Ниҳоят тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки ойларидан бошлаб ишлаб чиқаришда чинакамига бурилиш ясалди ва юксалиш сари илк одим ташланди. Бунга кадрларни танлаш жой-жойига қўйиш, ишлаб чиқаришда коммунистлар масъулиятни ошириш, янги техника ва илғор технологияни дадил жорий этиш орқали эришилди. Ҳозир корхонада хом ашёни қайта ишлашга оид барча меҳнат жараёнлари комплекс механизациялашган. Лубни тозалаш, қуритиш, тойлаш цехларида ўрнатилган янги замонавий техника воситалари меҳнат унумдорлигини ошириб, тайёр маҳсулот сифатини анча яхшилади.

Корхонадаги мутахассис кадрларнинг ҳаммаси шу даргоҳда оддий ишчидан етишиб чиққан кишилардир. Завод маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқариш маданиятини, коллектив аъзоларининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш устида кўпгина тадбирларни амалга оширдилар. Ишлаб чиқариш зонасида савдо магазини, ошхона ва бошқа маданий-маиший муассасалар хизмат қилаяпти.

Иқтисодий юксалиш ишчиларни моддий рағбатлантириш фондининг салмоғи ошган. Жумладан, уларга иш вақтида бепул овқат жорий этилган. Кейинги уч йил ичида яна 50 ишчи оиласи учун янги типовой уй-жой қурилиб, фойдаланишга берилди.

Ишлаб чиқариш кўрсаткичларининг юксалишида кенг йўлга қўйилган социалистик мусобақа ҳам катта роль ўйнамоқда. Ишчилар, бригадалар ва цехлараро мусобақанинг ойлик якунлари ўз вақтида чиқариб бориляпти. Масалан, апрель ойида мусобақа ғолибларига мукофот сифатида 800 сўм берилиб шундан 250 сўмини энг яхши кўрсаткичга эришгани учун узун тола цехининг коллективи олишга муяссар бўлди.

Соня Корнеева, Елизавета Казакова каби моҳир ишчилар мусобақада пешқадамлик қилаётирлар. Ўзаро мусобақани авж олдириш орқали коллектив белгиловчи йилнинг биринчи кварталида пландаги 555 минг сўмлик ўрнига 592 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқарди. Апрель ойида эса планга қўшимча ўнларча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Корхона бу йил республикамизнинг олтин тўйи шарафига планга қўшимча 140 тонна тайёр маҳсулот ишлаб чиқаради.

М. ТУРСУНОВ.

ЖОНКУЯР АГИТАТОРЛАР

Мазкур агитпунктнинг ташкил этилганига айтарлик кўп вақт бўлмади. Шунга қарамай бу ерда бўлажак сайловга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрилаётганининг гувоҳи бўласиз.

— Ҳамза номли колхозга қарашли ўрта мактабда очилган 92/92 сайлов участкасида, —дейди участка сайлов комиссияси раиси Рисқул Ҳамроқулов,— юздан ортиқ агитаторлар иш олиб боришмоқда. Агитаторларимизнинг аксарияти олий ва ўрта маълумотли кишилар бўлиб, ўз зиммаларига юклатилган вазифа нақадар шарафли ва масъулиятли эканлигини чуқур ҳис этишади. Улар хўжалик бригадаларида, дала шийпонларида, қишлоқларда бўлиб дала меҳнаткашлари — сайловчилар билан учрашувлар, лекция ва суҳбатлар ўтказишмоқда.

Участка сайлов комиссияси раиси ҳақиқатда бор гапни айтди. Чунончи, участка секретари Анорбой Жондоров агитаторлар билан Совет конституциясига оид мавзуда қизиқарли савол-жавоб ўтказди. Актив агитаторлардан Ислом Умаров, Санобар Ортиқова ва бошқалар бириктирилган участка сайловчиларини тўла рўйхатга олиб, номзоди қўйилган депутатлар, уларнинг ижтимоий чиқишлари, ҳаёти билан батафсил таништириб ўтмоқдалар, Совет сайлов системасининг афзалликлари хусусида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Қисқаси, Бўка районидаги Ҳамза номли колхозда очилган янги сайлов участкасидаги агитпункт агитаторлари СССР Олий Советига бўлажак сайловга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

ЗАРАРКУНАНДАЛАРНИ ЙЎҚОТИНГ

Ўсимликларни ҳимоя қилиш хизмати ходимлари четдан келтирилган уруғлик картошкаларни темирйўл станцияларидаёқ колорадо қўнғизидан тозалаш чораларини кўрдилар. Лекин, шундай бўлса ҳам картошкалар бу зараркунандалардан тўлиқ тозаланган, деб айтиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳозир картошка экилган майдонларда текшириш ишларини олиб бориш, агар колорадо қўнғизи тарқалган жойлар учраса, уни дарҳол йўқотиш тадбирларини амалга ошириш зарур.

Колорадо қўнғизи — барг-хўр зараркунандалар оиласига кирувчи ҳашарот бўлиб, узунлиги 9—12 миллиметр бўлади. Ранги сариқ ёки сарғиш қўнғир тусда. У тупроқда 18—70 сантиметр чуқурликкача кириб қишлаши мумкин. Кўкламда ҳаво қизиши билан у юқорига чиқади. Ҳар томонга учиб, озуқа қидиради. Картошкадан ташқари помидор, бақлажон ва бошқа сабзавот экинларига ҳам катта зарар келтиради.

Бу зараркунанда ўсимлик баргларининг остки қисмига тухум қўяди. У жуда тез кўпаювчан бўлиб, битта зараркунанда ҳатто уч мингтагача тухум қўйиши мумкин. 5—10 кундан кейин тухумларда қуртлар пайдо бўлади. Улар картошка ва бошқа сабзавот ўсимликлари баргларини еб озиқланади. Зараркунанда қуртлари икки ҳафтадан кейин қўнғизга айланади.

Сабзавоткор хўжаликларнинг агроном энтимологлари картошка ва бошқа сабзавот экилган майдонларни пухта кузатишлари ва зараркунанда пайдо бўлганлиги сезилиши билан унга қарши кураш чораларини қўллашлари керак. Бунинг учун экин баргларининг пастки қисми кундуз кунлари соат ўндан кечки соат еттигача кузатилади. Чунки, эрталаб ва кечқурун қўнғизлар тупроққа кириб яшириниб олади.

Биринчи кузатувни май ойининг учинчи ўн кунлигида ўтказиш зарур. Айни вақтда помидор ва бошқа сабзавот экинлари ҳам текширилиши лозим. Шундан кейин картошка ва бошқа сабзавотлар то август-сентябрь ойигача ҳам бу зараркунандадан ҳимоя қилиб турилиши зарур. Кузатув ишларини группа бўлиб ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Зараркунанда пайдо бўлганлиги аниқланса, унинг қуртларини териб олиниб, намакоб сувли бутилкага солиб, ўсимликларни ҳимоя қилиш инспекторига жўнатилади. Унинг пайдо бўлган жойи ва вақти аниқ кўрсатилади. Зараркунандани йўқотиш учун дарҳол хлорофос эритмаси, ёки севин препаратининг 0,4—0,6 процентли бирикмаси сепилади. Бу препаратларни қўлда ишлатиладиган аппаратлар орқали пуркаш мумкин. У жуда яхши натижа беради ва зараркунандаларнинг ўз вақтида қириб ташланишини таъминлайди.

Е. МИНИНА,
область ўсимликларни ҳимоя қилиш давлат инспекциясининг катта агрономи.

ҚИТЪАЛАР КИНОСИ — ТИНЧЛИК САДОСИ

АНЪАНАВИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Осиё ва Африка мамлакатлари анъанавий Тошкент халқаро кинофестивали эшик қоқмоқда.

Ҳозирданоқ 43 тадан ортиқ мамлакат кино аҳллари, шунингдек бир қатор халқаро кикино ташкилот ва уюшма вакиллари бу кино фестивалга қатнашишга розилик билдирдилар. Улар орасида Ҳиндистондан Раж Капур, Мринал Сен, Сатяджит Рэй, Япониядан Тадаси Имаи, Сацуо Ямамато, Бангладеш Республикасидан Анвар Хусайн, Аҳим, Сенегал Республикасидан Абабакир М. Самба, Туркиядан Фавзи Туна, Покистон республикасидан Зафар Иқболхон каби режиссёр ва актерлар бор.

Кинофестивалнинг расмий конкурс программасида «Коду» (Сенегал), «Хотинимнинг хатлари» (Ҳиндистон), «Мени ёлғиз қолдирма» (Миср Араб Республикаси), «Қамишлар водисига қайтиш» (Вьетнам Демократик Республикаси), «Мақтанчоғлик» (Эрон) каби фильмларни кўрамиз.

Анъанавий Тошкент халқаро кинофестивали «Тинчлик учун, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган девиз остида ўтказилади. Бу сўзлар айниқса Осиё ва Африка қитъаларидаги ўнлаб мамлакат кинематографчилари учун алоҳида мазмун касб этади. Биринчи ва иккинчи Тошкент халқаро кинофестивали қатнашчиси, африкалик таниқли ёзувчи ва кинорежиссёр Сембен Усман сўзлари ёдга тушади: «Кино Африканинг ақлий жиҳатдан мустамлакачилик асоратидан қутилишига ёрдам беради. Африкаликлар ўз воқелигини экранда кўришга муваффақ бўлгандагина бу жараён бошлангусидир».

Дарвоқе, 60-йилларга келиб Африка қитъасида 30 га яқин давлат ўз мустақиллигига эришди, бир қатор мамлакатлар, шу жумладан Гвинея, Сенегал, Сомали, Нигерия, Фил Суяги қирғоғи, Камерун ва бошқа мамлакатларнинг миллий кино тарихида илк саҳифалар очилди. Бироқ, бу саҳифалар турли сабабларга кўра бошқа мамлакатларнинг кино аҳлларига номаълум бўлиб қолаётганлигини, анъанавий кинофестиваль бу мамлакатлар кино аҳлларини бир-бири билан таништириб, фильмларини кенг намойиш қилишга имкон бераётганлигини эътиборга олсак, унинг аҳамияти тўлароқ англашилади.

«Гана ва Сомали фильмларини,— деб эътироф этган эди иккинчи Тошкент халқаро кинофестивали кунларида матбуот конференцияларидан бирида Африка қитъаси киносанъатининг дастлабки тадқиқотчиси ва тарихчиси Полен С. Виейера. —1968 йилги Тошкент кинофестивали кунларида биринчи марта кўрдим. Ўша ерда бу фильмларнинг режиссёрлари билан танишдим. Биз ўз қўшниларимиз фильмларини ҳам кўрмаймиз. Ҳабашистонлик ҳамкасбим Медом Хондо суратга олган «Ниль қуёши» деган ажойиб фильмни фақат 1972 йилда 2-Тошкент фестивалидагина кўришга муваффақ бўлдим. Ҳабашистон Сенегалдан унча узоқда эмас, бироқ биз ўз диёримизда бу фильмни кўришга муяссар бўлмаган эдик».

Шуниси диққатга сазоворки, навбатдаги кинофестивалга қатнашчилар орасида Полен С. Виейеранинг номини кўрамиз. Полен С. Виейера ва Абобакир Самба ижодига мансуб «Коду» фильми эса кинофестивалнинг расмий программасида намойиш қилинади. Фильм Сенегал мамлакати халқлари турмуш лавҳаларини бадиий образларда кўрсатади.

Тошкент кинофестивали экранларида «Замбизанга» фильми ҳам кўрсатилади. Фильм режиссери Сара Молдорор ўзига хос биографиясига эга. Унинг аждодлари асли африкалик бўлиб, Антил оролларига бориб қолган. Сара кўп йиллар давомида Францияда яшади. Сўнг Совет Иттифоқига келиб, атоқли совет кинорежиссёри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Марк Донской қўл остида таҳсил олган. Тилга олинган фильмни эса француз продюсери билан бирга Браззавил (Конго) да постановка қилган. Фильм Анголадаги халқ озодлик ҳаракатининг қатнашчиси Доменгес Ксавье қиссасини ўз ичига олади, Африка қитъасидаги социал ҳаёт кўринишларини, халқ фарзандларининг синфий онги уйғонишини ўзида мужассамлантиради. Фильмда ҳозирги африкалик аёлларнинг умумлашма образи яратилади. Маҳбус эрини қутқаришга интилган, бу йўлда оммани курашга отлантирган Мария (Сенегаллик Элиза Андреа ижросида) марказий қаҳрамон даражасига кўтарилади, томошабинларда кучли ҳисҳаяжон уйғотади.

Кинофестиваль программасида ҳар галдагидек Япония кинокомпания ва студиялари маҳсулотлари алоҳида ўрин эгаллайди. 1972 йилги кинофестиваль кунларида Тошкент экранларида «Уруш ва одамлар», «Тонг қуёши байроғи остида», «Оиласиз», «Ер», «Уни О-Эн атардилар», «Алибобо ва қирқ қароқчи» каби фильмлар намойиш қилинди. Прогрессив япон кинематографчилари даврнинг энг актуал мавзуларига мурожаат этадилар, хусусан, уруш ва тинчлик, милитаристик уруш оқибатлари, ҳукмрон синф вакиллари ва мазлумлар ўртасидаги синфий кураш, ишчиларнинг ишсизликка қарши, турмуш шароитларини яхшилаш учун кураши мавзулари экранда бадиий-эстетик мазмун билан суғорилади ва давр садолари бўлиб жаранглайди. Жумладан, «Ер» бадиий фильми характерлидир. Фильм ҳозирги вақтда Япониядаги дала меҳнаткашларининг қисмати билан таништиради. Фильм қаҳрамони судхўрлардан қарз эвазига шоли етиштириш билан шуғулланади. Бироқ ҳосил қандай оғир меҳнат ва машаққатлар билан етиштирилади?! Фильм қаҳрамонлари «нега ва нима учун қаддимизни эгамиз» деб ўзларига савол берадилар. Улар оғир кунларни бошдан кечирадилар, оғир ҳаётдан қутилиш йўлини излайдилар. Бу гал япон кино аҳллари кинофестивалда «Япония ҳалокати», «Унутилмас» каби фильмлари билан қатнашадилар.

Тошкент кинофестивали меҳмонлари орасида Сучандра Райҳоннинг ҳам номини учратамиз. Биз у билан 1972 йилги кинофестивалда биринчи марта танишгандик. Ўшанда у Бангладеш Республикаси кинематографияси вакиллари билан бирга «Тўхта, геноцид», «Ҳаётдан олинган» каби фильмларни олиб келган эди. Бу фильмлар Сучандранинг турмуш ўртоғи, Бенгалия кинорежиссери Заҳир Райҳоннинг сўнгги фильмларидир. Заҳир Райҳон ўз халқининг оғир қисматига, миллий озодлик ҳаракатига ҳамдардлик билдирган, унинг оғир кунлари фожиасини кўрсатиш билан бу ҳаракатга ўз муносабатини билдирган, оммани халқ курашчилари сафларидан ўрин эгаллашга даъват этган. Унинг «Бангладеш озодлиги кураши» кинолентаси тугалланмай қолди, чунки кинорежиссер террорчилар қўлида ҳалок бўлди. Унинг кинолентаси Тошкент экранларида янада баралла жаранглади. Сучандра Заҳир Райҳоннинг «Ҳаётдан олинган» фильмида марказий ролни ижро этади. Фильм ёш республика ижтимоий-сиёсий ҳаёт кўринишларини акс эттиради.

Орадан бир йил ўтгач, СССР халқ артисти Малик Қаюмов бошчилигида Турди Нодиров ва Даврон Салимов каби киноҳужжатчиларимиз Бангладеш Республикасида деярлик икки ой давомида ижодий сафарда бўлдилар. У ерда ҳаётни, эскилик устидан янгилик тантанасини кинокамера билан яқиндан кузатдилар ва воқеликка нисбатан совет кинопублицисти муносабатини билдирдилар.

«Олтин Бенгалия» фильмининг финал кинокадрларидаги Бангладеш озодлиги йўлида ҳалок бўлганларни эслашга бағишланган халқ намойиши кўринишларини эслайлик. Ҳалок бўлганлардан бирининг онаси ҳақидаги кинокадрлар бизда ўчмас таассурот қолдиради. Она диёр қисматини ўз тимсолида мужассамлантиради. Кинокадрларда қора ўтмишнинг алам-дардлари, янги ҳаётнинг, эрк-озодлик кунларининг севинч кўз ёшлари, Бангладеш халқининг сиёсий жиҳатдан уйғонганлиги намоён бўлади.

Икки қитъа мамлакатлари халқаро кинофестивалининг ранго-ранг фильмлари, бу кинофестивалга қатнашувчи меҳмонларнинг салмоғи, ниҳоят катта тайёргарлик ишлари шуни кўрсатадики, бу киноанжуман аввалгиларга қараганда янада мўътабарли демократик киноанжуман бўлғусидир.

Борий ҲАСАНОВ,
санъатшунослик фанлари кандидати.

Шри Ланка кинематографчилари ҳам Тошкент анжуманида иштирок этади. Улар фестивалга «Ласанка» номли кинофильмини тавсия этган. Суратда: фильмдан бир кўриниш.

МАРҲАБО, ДЎСТЛАР!

Санъаткорлар учрашуви — ижодий ютуқлар гарови. Чунки фикр алмашув натижасида ҳар бир санъаткор ўз ютуқ ва камчиликларини чуқурроқ ҳис этади, улардан хулоса чиқариб, илҳомланади ва келгусидаги ўз ижодий ишларига хаёлан режа тузиб қўяди. Шунингдек, санъаткорлар бир-биридан озиқ олади, дўстлик ишлари мустаҳкамланади.

Осиё ва Африка мамлакатлари халқаро кинофестиваллари менда катта таассурот қолдирган эди. Ўшанда кўпгина экран юлдузлари билан учрашдим, танишдим. Ўйлайманки, навбатдаги бу кинофестиваль ҳам барча иштирокчиларда катта таассурот қолдиради. Тошкент экрани дўстлик экрани — дўстлик чаманига айланиб кетади. Чунки Тошкент экранида икки буюк қитъа мамлакатларининг лентага кўчган орзу ва интилишлари нур сочади. Бугина эмас. Кинофестиваль фильмлари орқали бошқа мамлакатлар турмуши, ҳаёти, тараққиёт даражаси билан яқиндан танишамиз. Ўз навбатида улар ҳам бизнинг ҳаётимиз ва эришган ютуқларимиз билан танишадилар.

Бу улкан анжуман тинчлик кучларининг бир сафга бирлаштириш омилларидан биридир. Зотан кинофестиваль шиори шу мақсадга қаратилган: «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!». Шунингдек «Тошкент руҳи» ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик руҳи билан суғорилажак.

Пойтахтимиз номи билан боғланган Осиё ва Африка мамлакатлари III халқаро кинофестивали иштирокчиларини фестиваль очилиши билан чин юракдан табриклайман. Диёримизга хуш келибсиз, азиз ҳамкасблар!

Наби **РАҲИМОВ,**
СССР халқ артисти.

Суратларда фестивалга тавсия этилган кинофильмлардан лавҳалар: (Чапдан) «Она даъвати» (Афғонистон) фильмидан кадрлар. «Унутилмас, Гори-Сан» (Япония) фильмидан бир кўриниш.

ТИЛАК ВА ТАБРИК

Осиё ва Африка мамлакатлари кинофестивалининг ҳар икки йилда ўтказилиши анъанага айланиб қолди. Бу улкан халқаро кинофестивалнинг пойтахтимиз Тошкент номи билан боғлиқлиги бизни янада қувонтиради. Бу сафар ҳам шаҳримиз бағри дўстлик ва киносанъаткорлар байрамига айланиб кетиши, шубҳасиз.

Айниқса, навбатдаги улкан бу анжуманнинг республикамиз 50 йиллик тўйи арафасида ўтаётганлиги нур устига аъло нур бўлиб тушди. 50 йиллик қисқа тарихий давр ичида ўлкамиз тараққиёт борасида мисли кўрилмаган ютуқларни қўлга киритди. Бу ҳол кинематографиямиз равнақида ҳам ўз ифодасини топган.

Биз, киносанъаткорлар Осиё ва Африка мамлакатлари халқаро кинофестивалини орзиқиб кутган эдик. Мана энди ижодий учрашувлар, дўстона баҳслар бошланадиган кунлар ҳам келди. Биз бу фестивалга «Беруний» номли янги икки серияли фильмимиз билан иштирок этиш ниятидамиз.

Мен газета минбаридан туриб бутун фестиваль иштирокчиларини чин юракдан табриклайман. Кино юлдузлари ва ҳамкасбларимнинг келгусидаги ижодий ишларида муваффақиятлар тилайман.

Шуҳрат АББОСОВ,
Узбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, кинорежиссёр.

ҲАМКОРЛАР АНЖУМАНИ

Тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлган серқуёш Тошкентимиз илм ва санъат аҳлларининг анжуманлари, фестиваль, симпозиумлари ўтадиган жойга айланиб қолди.

Яқиндагина жаҳоннинг 45 мамлакатидан келган театр арбоблари ҳозирги замонда актерларнинг аҳволи, ижоди, маиший турмуши, ҳамкорлиги муаммоларини муҳокама қилгандилар. Кейин Тошкент Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивали қатнашчиларини қабул қилди. Мана энди Тошкент анъанавий бўлиб қолган Осиё ва Африка мамлакатларининг III халқаро кинофестивали иштирокчилари ва меҳмонларини шоду-хуррамлик билан кутиб олиш арафасида турибди.

Аввал бўлиб ўтган икки халқаро кинофестиваль, шу йил 20—30 май кунлари бўлиб ўтадиган III Халқаро Тошкент кинофестивали Осиё ва Африка мамлакатларининггина эмас, балки бутун жаҳон кино усталарининг ҳам зўр қизиқишига сазовор бўлди. Кинофестиваль Бош маъмурияти таклифномасига мувофиқ Осиё ва Африка мамлакатларидан расмий равишда иштирок этиш истагини билдирганлар сони 45 га етди. Шу сабабли «Тошкент» меҳмонхонаси пештоқида ана шу мамлакатларнинг байроқлари ҳилпираб турибди.

«Рекламфильм» ходимлари тайёрлаган рангба-ранг материаллар, «Рассом» комбинати, «Узбекфильм» студияси, ўзбек киносанъати музейи ходимлари тайёрлаган стенд, экспозиция ва виставкалар жаҳон киноси ютуқларини пропаганда қилиш билан бирга шаҳримиз файзига файз қўшади. Ленин бульварида ўз сепини ёйган улкан виставка кино санъатида Ильич образи ҳақида ҳикоя қилади. Театр майдонидаги стенд ва установка ҳамда шчит ва бошқа материаллар «Ўзбекфильм»нинг 50 йиллик тарихини, «Мосфильм» студияси босиб ўтган ярим асрлик тарих лавҳаларини жонлантиради. Санъат саройи фойелари ва майдонидаги виставкаларда қардош республикалар, Осиё ва Африка мамлакатлари ютуқлари акс этган. Буларнинг ҳаммаси фестиваль шукуҳи ва файзига ажиб кўрк ва тантанавор руҳ бахш этган.

Бу йил кинофестиваль туфайли жуда кўп янги бадиий, ҳужжатли, илмий-оммабоп, хроникал ленталар билан, уларни яратган ижодкорлар билан танишамиз.

Афғонистонлик кино арбоблардан Нажибулла Ғафиқ, Жовиддин Кохнар «Она даъвати» деган бадиий фильмни фестиваль программасига ҳавола қилганлар. Ҳиндистон кино ходимлари делегацияси ҳайъатида продюсерлардан Нарали, Кришна, Наян, режиссерлардан Г. Карнад, Раж Капур, Мринал Сен, Сатьяджит Рей, Раму Карнат, Кумар, Шакти Саманта, Рамеш Сиппи, артистлардан Хема Малини, Риши Капур, Дармендра, Санджив Кумар, Прем Назир, Прем Нат ва бошқалар ҳам бўлиб, улар фестивалда расмий равишда кўрсатиладиган «Хотинимнинг хатлари», «Абхимен» бадиий, «Тропик саҳро» ҳужжатли лентралардан ташқари жуда кўп янги асарлар ҳам олиб келганлар. Шунингдек, япон, миср кинематографистлари ҳам фестивалга катта тайёргарлик ва кўплаб ленталар билан келишган. Покистонликлар «Лой том», «Худонинг қарзи», сенегалликлар «Хоҳиш», конголиклар «Замбизанга», тунисликлар «Фарёд» каби фильмлар кўрсатадилар. Фестиваль экранида «Ласанда» (Шри Ланка), «Мени ёлғиз ташлама» (Миср Араб Республикаси), «Шакар қамиш водисига қайтиш» (Вьетнам Демократик Республикаси) сингари жуда кўп фильмлар бор.

Тошкент кинофестивалида Европа, Америка қитъалари студия, фирмаларининг вакиллари, таниқли сценаристлар, режиссёрлар, актёр ва артистлар ҳам меҳмон сифатида иштирок этадилар. Улар орасида Болгария, Венгрия, Польша, Чехословакия, Руминия, Югославия киночилари, АҚШ, Мексика ҳамда бошқа мамлакатларнинг санъаткорлари, продюсерлари, кино ноширлари, журналистлари бор. Бу эса Тошкент кинофестивалининг оламшумул аҳамият касб этганидан далолат беради.

Кинофестиваль қатнашчилари учун Ўзбекистон меҳнаткашлари, жамоатчилик вакиллари, муассасалар совға-саломлар, совринлар тайёрлаб қўйганлар. Пойтахт илмий жамоатчилиги думалоқ стол атрофида кино санъати гуманизм ва тинчлик учун курашда мавзуида ўтказилажак баҳсга жаҳон кино усталарини таклиф этадилар. Энг муҳими меҳмонларимиз ўзбек халқининг самимий меҳр-муҳаббатини аниқ ҳис қиладилар, қалб ҳароратидан хушнуд бўлиб, олам-олам унитилмас таассуротлар билан ватанларига қайтадилар.

Маҳмуд ЯҲЁЕВ,
Осиё ва Африка мамлакатлари III Халқаро кинофестивали матбуот бюллетенининг масъул муҳаррири.

ОЙНАИ ЖАҲОН ДАРГОҲИ

Эртадан кейин байрамлардагидек безанган жонажон Тошкентимизда III халқаро кинофестиваль бошланади. Фестивалга дунёнинг ҳамма жойларидан машҳур кино арбоблари меҳмон бўлиб келмоқдалар. Фестиваль қатнашчилари Тошкент кўригига ўзларининг кейинги йилларда экранга чиқарган бадиий ва ҳужжатли-хроникаль фильмларини тавсия этганлар. Шу муносабат билан пойтахтимиздаги асосий кинотеатрларда фестиваль фильмлари намойиш қилинади.

Санъат саройи ойнаи жаҳон даргоҳига айланади. Бу ерда асосий кўрикка тавсия этилган фильмлар кўрсатилади. Томошабинлар фестиваль қатнашчилари келтирган фильмларни кўриш билан бирга, бу ерда намойиш қилинаётган фильмларда иштирок этган ижодий коллективлар билан ҳам учрашадилар.

Фестиваль кунларида меҳмонлар келтирган бадиий ва ҳужжатли кинолентaлар ахборот тарзида пойтахтимиздаги «Чайка», «Тошсовет», Ғафур Ғулом номли, «Кўкча», Спорт саройи, «Дружба», «Восток», Собир Раҳимов номли қатор кинотеатрларда ҳам намойиш қилинади. Бу хил кинофильмларни фақат Тошкент аҳолисигина эмас, Самарқанд, Бухоро, Андижон, Фарғона, Чирчиқ шаҳарлари томошабинлари ҳам кўришга муяссар бўладилар.

Кўрикка мамлакатимизнинг кўпгина атоқли кино санъаткорлари ўз асарлари билан қатнашадилар. «Узбекфильм» киностудияси фестиваль мезбони сифатида жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган ҳамкасбларининг ижодлари билан танишар эканлар, ўзлари ҳам уларни ўз навбатида экранга чиқарган янги кинолентaлари ижодий намуналари билан таништирадилар.

Қардош республикалар кино намояндалари фестиваль кўригида актив қатнашадилар. Закавказье, Ўрта Осиё совет республикалари, шунингдек мамлакатимизнинг Сибирь ва Узоқ Шарқ ўлкалари киностудиялари ишлаб чиқарган кинофильмлар пойтахтимизнинг турли кинотеатрларида намойиш этилади.

Кўрикка Арманистон кино арбоблари «Парда туширилмайди», «Орбитада телескоплар», «Оила», ва «Севан», Грузия кино санъаткорлари «Ғалати одамлар», Қирғизистон кино намояндалари «Бу ерга оққув келади» тўламетражли бадиий фильми билан бирга, «Почта», «Дуйшен кўприги», «Совет Қирғизистони» ва «Халқ созандалари» деган ҳужжатли фильмларини намойиш этадилар.

Қардош республикалардан Тошкент фестивалига энг яхши кинолентaлар келтирилмоқда. Тожикистон кино намояндалари «Тундаги юлдуз» номли рангли тўла метражли бадиий фильм, «Уй сотилади», «12 километр йўлда», «Совганал», «Ранго-ранг» рангли ҳужжатли фильмлар, Туркманистон кино санъаткорлари «Муқом сирлари» кўп қисмли бадиий фильм, шунингдек «Хўтук минган бола», «Омонога» қисқаметражли фильмларини кўрикка тақдим этишган.

Кўрик кунларида фестиваль қатнашчилари қардош Қозоғистон, Озарбайжон ва РСФСРнинг Шарқий ва Ғарбий Сибирь киностудиялари коллективлари ишлаб чиқарган бадиий ва ҳужжатли фильмларини ҳам кўришга муяссар бўладилар.

Фестивалда бошқа республикалар кино арбоблари ҳам қатнашадилар.

Пойтахтимизнинг «Спутник» кинотеатри залларида, «Билимлар уйи»да бўладиган ҳужжатли, илмий-оммабоп қисқаметражли фильмлар кўриги СССР халқларининг қардошлик оиласида яшаётган миллатларнинг баркамол кинематографияси ютуқларини кенг тарғиб қилишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Қорақалпоғистон АССР кунлари ўтмоқда. Павильонга қўйилган фотосуратлар ва макетлар Нукуснинг кенг проспектларини — янги колхоз посёлкаларини акс эттириб турибди. Шунингдек, томошабинлар Автоном Республиканинг ўтмиши, босиб ўтган йўли, бугуни ва халқ хўжалиги соҳасида эришган ютуқлари билан ҳам танишади. Суратда: Қорақалпоғистон маданияти акс эттирилган Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Ғалаба» паркидаги павильонларидан бири.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ЭРТАГА — В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ БУТУНИТТИФОҚ ПИОНЕРЛАР ТАШКИЛОТИ ТУҒИЛГАН КУН

ЛЕНИНЧИ АВЛОД

Ўз сафларида 25 миллион болани бирлаштирган, қирмизи байроғида Ленин ордени порлаб турган пионерлар ташкилоти шонли йўлни босиб ўтди.

Бурноғи йили бу ташкилот ўзининг ярим асрлик юбилейини кенг нишонлаган эди. Шу катта воқеа муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг қабул қилган қарорида таъкидланганидек, совет пионерларининг тарихи халқимизнинг қаҳрамонона тарихи билан чамбарчас боғланган ва у Лениннинг болалар ташкилоти — коммунарлар тарбиялашнинг энг яхши йўли деган фикрни ёрқин тасдиқлайди. Болалар ҳаракатининг йилномаси ватанпарварлик, фидокорлик, чинакам қаҳрамонлик намуналарига бой.

Пионерлар ташкилоти бугунги кунда ҳам ҳар бир ўқувчида совет гражданининг энг яхши хислатларини тарбиялашда актив ёрдам бермоқда. Дарҳақиқат, ёш ленинчилар ташаббуси билан амалга оширилаётган тадбирлар мақтовга лойиқ.

Республикамиз пионерлари ўз байрамларига арзигулик совғалар билан келишмоқда. «Бутуниттифоқ пионер пўлати эритиш учун!» деган шиор остида бошланган ҳаракатда областимиз ёш ленинчилари ҳам яхши кўрсаткичга эришдилар. ВЛКСМ XVII съезди очилган куни Бекобод металлургия заводида бу воқеага бағишланиб пўлат эритилди. Пионер пўлати эритиш учун кўплаб металл парчалари тўпланди. Бу — Қарағанда, Запорожск, Липецк, Челябинск областлари пионер отрядлари ва дружиналарининг Бутуниттифоқ пионер пўлати эритиш ташаббусига амалий жавоб бўлди.

Ёш ленинчилар байрами комсомолга ва пионер ташкилотига В. И. Ленин номи берилганлигининг 50 йиллиги тантаналарига уланиб кетади. Бу катта сана муносабати билан Бутуниттифоқ пионер слёти тантанали равишда ўтказилади. Орадан сал ўтгач, пионер отрядлари ҳузурида тузилган биринчи октябрят группаларининг ярим асрлиги нишонланади.

Халқимизнинг революцион, жанговар ва меҳнат аъаналарига доим содиқ бўлган пионерлар «Доим тайёр!» маршининг барча маршрутлари бўйича дадил одим ташламоқдалар. Улар буюк Ленин васият қилганидек, Коммунистик партия таълим берганидек яшашга, ўқишга ва курашишга доим тайёрдирлар.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

СПОРТИМИЗ ЮЛДУЗЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

КАТТА РИНГ САРИ

РУФАТ РИСҚИЕВ Куба биринчилиги учун очиқ рингга таклиф қилинганида қаттиқ ҳаяжонга тушди. Ахир, Куба боксчилари оламни ўзига мафтун этган-ку! Халқаро мусобақада озодлик ороли «чарм қўлқоп» усталари доимо шоҳсупанинг юқори поғонасидан ўрин олиб келишяпти. Бокс мутахассислари «Куба» боксчиларининг маҳорати кун сайин эмас, соат сайин ўсиб бормоқда» деган гапни тез-тез такрорлайдиган бўлиб қолдилар. Мюнхен олимпиадасида Озодлик ороли боксчилари зўр даъвогарларни ҳам ортда қолдириб команда ҳисобида биринчи ўринни эгалладилар. Шода-шода медаллар билан она юртга қайтдилар. Руфат шулар ҳақида ўйлаб катта ринг даврасига қизғин тайёргарлик кўрарди. Унга яқин давлатларнинг энг кучли боксчилари иштирок этадиган Куба биринчилигида тошкентлик йигит қалбида совет спорти шарафини оқлаш иштиёқи бор эди.

Озодлик ороли боксчилари орасида жаҳон рингига чиқа олувчи спортчилар кўп эди. Яримфинал Куба терма командасининг аъзоси Молина билан «жанг» қилганда сезди буни. Совет боксчиси ҳам, кубалик спортчи ҳам бу курашда юксак маҳоратларини намойиш қила олган эдилар.

Гонг! Рақиблар вазиятни яхши ҳис қилиб, ишни разведкадан бошлашди. Биринчи раунд тенг курашда ўтди. Иккинчи раундда Руфат рақибининг қатор комбинацияларини барбод қилишга муваффақ бўлди. Аста-секин ўз услубини ва ҳукмини ўтказишга эриша олди. Учинчи раунд тугагач судья унинг қўлини баланд кўтарди.

Финалда Руфат Куба терма командасининг яна бир аъзоси билан «жанг» қилди. Кубалик йигитнинг ташқи кўриниши худди расмларда тасвирланган паҳлавонларга ўхшарди.

Чаққон ҳаракат, ўқдек тез ва оғир зарбалар, мураккаб комбинациялар, алдамчи ҳаракатлар билан рақиб услубини билиб олиш ҳамда олдиндан сезиб комбинацияларини барбод этишгина ғолибликни таъминлаши мумкин.

Руфат ўйлаганидек, кучли рақиб биринчи дамларданоқ дўлдек оғир зарбалар ёғдира кетди. Рисқиев гоҳ эгилар, гоҳ муштга чап бериб ноқулай вазиятда кескин ҳужумга ўтар ва яна чап берарди. Муштларининг ҳавода муаллақ қолаётганини кўрган кубалик йигит яна ҳужум қиларди. Зал эса шовқинга тўлган, томошабинлар ўринларидан туриб олишганди.

Улкан шар-шарадек шовшувга тўлиб кетган зал ногаҳон пашша учса билингудек жимиб қолди. Кубалик спортчи зарбалари мўлжалга тегмаётганидан қаҳрланиб, бургутдек отилганида Руфат рақибига шундай шиддат билан ўнгдан зарба бердики, кубалик боксчи шунда ринг ўртасига отилиб тушди. Бутун зал боксчининг туриб кетишини, кескин олишувнинг давомини кутарди. 1, 2, 3... 9. Нокаут!

Руфат Рисқиев олиб борган курашлар фақат республикамиз ёки иттифоқимиздагина эмас, балки кўпгина халқаро турнирларнинг безаги ҳам бўлиб қолган. 1968 ва 1969 йилларда Ленинград ва Польшада ўтказилган «Олимпия умиди» халқаро турнирида у шоҳсупанинг энг юқорисидан ўрин олди. 1971 йили Руминияда «Динамо» жамиятлари халқаро биринчилигида ўзининг ажойиб маҳоратини кўрсатиб турнирнинг энг маҳоратли боксчиси учун таъсис этилган биллур вазанинг соҳиби бўлди. Уч бор социалистик мамлакатлар халқаро учрашувининг ғолиби деган шарафли номни эгаллади.

1971 йилги СССР халқлари спартакиадасида боксчимиз ҳамма «жанг»ларни муддатидан олдин тугаллаб олтин медаль эгаси бўлди. 1972 йил СССР чемпионатида чемпионлик гулчамбари яна унга насиб этди. 1973 йил Бутуниттифоқ биринчилиги учун курашда у В. Климанов билан рингга кўтарилди. Тўқнашувларнинг бирида қоши шикастлангач «жанг»ни давом эттира олмади.

Тақдир бу икки кучли рақибни бу йил яна финалда учраштирди. Судья рингда Европа чемпиони В. Климанов ва халқаро тоифадаги спорт мастери Р. Рисқиев чиққанлигини айтганида, зал тўлқинланиб кетди.

Судья «бокс» деб қўлини силтади. Европа чемпиони ҳаддан ташқари тез ҳужумга ўтди. Руфат рақибининг тез ва оғир муштларига чап берар ва ўзи қайта зарба қайтарарди. Чемпион эса сира тиним билмасди. Орадан 1,5 минутча вақт ўтгач А. Климанов жанговор ҳолатни сақлаб, рингда аста ҳаракат қила бошлади. Руфат айни муддатда ҳужумга ўтди ва енгди. Унинг кўкраги учинчи марта СССР чемпиони олтин медали билан безалди.

Руфат катта имтиҳон олдида турибди. У тарихда биринчи марта шу йилнинг август ойида Гаванада ўтказиладиган жаҳон боксчилари биринчилигида иштирок этмоқчи. Руфат бу оғир жангларда ўз маҳоратини кўрсатиб, совринли ўринни эгаллаш орзуси билан яшамоқда.

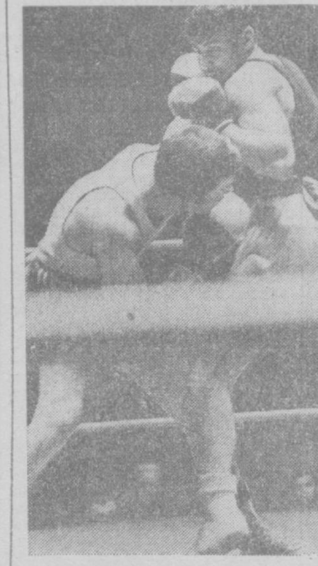

Суратда: Р. Рисқиев навбатдаги «жанг»да.

Б. ПЎЛАТОВ.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ҚЎЛ ТЎПИ. Мамлакатимизнинг энг кучли қўл тўпи командалари Тошкентга тўпландилар. Бугун пойтахтнинг «Юбилей» спорт залида «А» класси олий лига командалари учинчи тур мусобақаларини бошлайдилар. 1969 йилги Бутуниттифоқ студентлар ўйинларининг чемпионлари — Тошкентнинг СКИФ командаси гандболчилари Европа кубогининг эгаси, ўтган йилги мамлакат чемпионлари Москва авиация институти, Марказий армия спорт клуби, СССР чемпионатининг бронза совриндори Кунцево спорт клуби, СССРнинг биринчи чемпиони «Буревестник» (Тбилиси), Запарожье» шаҳрининг «Запорож алюминстрой» ва «ЗМеТИ» командалари билан куч синашади.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Кеча шаҳар югурувчилар клуби аъзоларидан 42 киши В. И. Ленин номли майдондан старт олдилар. Клуб аъзолари Тошкент — Чимкент — Жамбул — Фрунзе — Олмаота маршрути бўйлаб 812 километр йўл босадилар. Финиш Олмаотадаги Медео муз майдонида бўлади. Югурувчилар орасида турли ёшдаги турли касб эгаларини кўриш мумкин. Техника фанлари кандидати ТошПИнинг доценти А. Свердлин, қурувчи-инженерлар Б. Алимов, А. Шумм, авиация техникумининг студенти А. Брагинлар шулар жумласидандир. Югурувчиларнинг ёш жиҳатдан энг каттаси 65 ёшли, инженер А. Шуммдир.

БОКС. Бугун Самарқанд шаҳрида Ўзбекистон ССР шахсий ва команда биринчилиги мусобақалари бошланади. Мусобақа учрашувларида юздан ортиқ «чарм қўлқоп» усталари қатнашишади. Улар орасида ўтган йилги ёшлар ўртасида СССР кубогининг совриндорлари, бу йилги СССР биринчилигининг пешқадамлари бор. Мусобақа бу йил Ўзбекистон терма командасининг Польша, Нигерия ва қатор мамлакатлар терма командалари билан бўладиган халқаро турнирларнинг составини белгилаб беради.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ГФРНИНГ ЯНГИ КАНЦЛЕРИ

БОНН, 16 май. (ТАСС). Бугун бундестаг мажлисида Гельмут Шмидт Германия Федератив Республикасининг янги канцлери қилиб сайланди. Унинг номзодини Германия социал-демократик партияси-эркин демократик партия ҳукумат коалицияси шу лавозимга кўрсатган эди.

РЕФЕРЕНДУМ ЯКУНЛАРИ

ҚОҲИРА, 16 май. (ТАСС). Бу ерда «Октябрь ҳужжати» юзасидан ўтказилган референдум якунлари эълон қилинди. Референдумда мисрликлардан 8 миллиондан ортиқ киши иштирок этди.

Миср Араб Республикаси ички ишлар министрлигининг эълон қилган баёнотида айтилишича, мамлакатнинг ҳозирги босқичдаги ички ва ташқи сиёсатининг асосий масалаларига бағишланган бу ҳужжатни референдумда қатнашган мисрликларнинг 99,95 проценти маъқуллаган.

ТЕЛЬ-АВИВНИНГ ХИЁНАТИ

РИМ, 16 май. (ТАСС). Исроил ҳарбийларининг хиёнаткорона хатти-ҳаракатлари фожиали воқеаларга олиб келди: Ливан чегараси яқинидаги аҳоли яшайдиган Маалот пунктида бир гуруҳ мактаб ўқувчилари билан Фаластин партизанлари ҳалок бўлди.

Бу ерга экскурсияга келган исроиллик 90 ўқувчи кирган мактаб биносини фаластинлик уч партизан эгаллаб олди. Партизанлар Исроил маъмурларидан Фаластин қаршилик ҳаракатига қўшилган, деб айбланган ўртоқларининг қамоқдан бўшатилишини талаб қилдилар.

Шу муносабат билан Исроил бош министри Меир ҳукуматим «ҳеч бир найранг ишлатмай фаластинликларнинг талабларини қондиришга жиддий қарор қилди», деб ишонтирди.

Аммо бу ваъда бузилди ва Исроил қўшинлари мактабга ҳужум қилдилар. Отишма натижасида 20 ўқувчи ва ҳамма партизанлар ҳалок бўлдилар. Кўпгина ўқувчилар жароҳатланди.

Маалот аҳолиси Тель-Авивнинг ўқувчилар ва фаластинликларни фожиона ҳалок қилишга олиб келган маккорлик ҳаракатларини қоралади. Улар мактабга қилинган ҳужумга раҳбарлик қилган Даянни «қотил!» деган қаҳрли хитоблар билан кутиб олдилар.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

МАДАНИЙ ҲАМКОРЛИК ПРОГРАММАСИ

АНҚАРА, 16 май. (ТАСС). Бугун Анқарада СССР билан Туркия ўртасида икки йиллик маданий ва илмий ҳамкорлик программаси имзоланди. Программа маданият, фан ва спорт соҳасида Совет — Туркия муносабатларини янада кенгайтиришга қаратилган.

Программа икки мамлакат артистлари ансамбллари ва бадиий коллективларининг гастроллари ташкил этишни, виставкалар кўрсатишни, радио ва телевидение программаларини алмашлашни, кинофильмлар намойиш қилишни кўзда тутади.

Программага мувофиқ СССРда ва Туркияда ўтказилаётган илмий тадқиқотлар билан танишмоқ учун олимларнинг ўзаро сафарлари амалга оширилади.

Спорт алоқалари — футбол командалари ва полвонларнинг учрашувлари ҳам давом эттирилади.

И. БРОЗ ТИТО ЯНА ЮСФР ПРЕЗИДЕНТИ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

БЕЛГРАД, 16 май. (ТАСС). Бутуниттифоқ вечаси, ЮСФР скупшчинаси республикалар вечаси ҳамда автоном ўлкалар вечасининг қўшма мажлисида Иосип Броз Тито ЮСФР президенти қилиб сайланди. Унинг бу олий давлат лавозимида бўлиш муддати чекланмайди.

Делегатлар ва кўпдан-кўп меҳмонлар, дипломатия корпусининг вакиллари скупшчина мажлисига келган И. Броз Титони самимий кутиб олдилар. Скупшчина раиси К. Глигоров овозга қўйиш натижаларини эълон қилади ва мамлакат конституциясига асосан И. Броз Титони ЮСФР президенти деб эълон қилади.

Ўртоқ И. Броз Тито тантанали вазиятда қасамёд қилади.

Сўнгра скупшчина ЮСФР президиумининг саккиз аъзоси сайланганлигини тасдиқлади. Республикалар ва автоном ўлкаларнинг скупшчиналари шу аъзоларнинг номзодларини сайлаган эдилар. Мамлакат конституциясига биноан ЮСФР президенти ЮСФР президиумининг раиси ҳисобланади.

Бугун ЮСФР президиумининг биринчи мажлиси бўлди. Мажлис И. Броз Тито раислигида ўтди.

Мажлис қатнашчилари П. Стамболични ЮСФР президиуми раисининг ўринбосари қилиб сайладилар, шунингдек Д. Биедични янги муддатга ЮСФР иттифоқ ижроия вечесининг раиси қилиб сайлаш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватладилар.

ПОРТУГАЛИЯ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛИССАБОН, 16 май. (ТАСС). Португалия президенти Антонну ди Спинола қасамёд қилгандан сўнг қисқача нутқ сўзлади. У бу нутқида, жумладан, мамлакатни иқтисодий жиҳатдан соғломлаштиришни тезлаштиришга, ишчи ва хизматчиларга демократик принципларда касаба союзлар тузиш эркинлигини беришга, таъсис мажлисига эркин сайлов ўтказиш учун ёрдам беришга даъват этди.

Янги ҳукумат, деди президент, вазифаларни амалга оширишга ҳамда 25 апрелдаги исённи илҳомлантирган идеалларни амалга оширишга киришмоғи лозим. У Португалия демократлари ўз сафларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашлари керак, деди.

А. ди Спинола Португалиянинг мустамлакалари тўғрисидаги масалага тўхталиб, бундай дейди: «бизнинг куч-ғайратларимиз денгизнинг нариёғидаги вилоятларда тинчликни тиклашга қаратилади, аммо шу вилоятларнинг бундан кейинги қисматини ўша жойларда яшаётганларнинг ҳаммаси демократик йўл билан ҳал қилмоқликлари лозим... Бизнинг уларга бир қарорга келиш учун тўла эркинлик беришимизга тўғри келади».

ҲАР ТЎҒРИДА

14 ЁШЛИК ҚАҲРАМОН

Тошкентлик Александр Гервяткиннинг биринчи жаҳон урушида иштирок этганлиги ҳақида қизиқ маълумот бор. 14 ёшли Александр жангларнинг бирида қатнашиб, полк байроғини немислардан сақлаб қолади. Чор Россияси шароитида Александр Гервяткин Георгий кавалери унвонини олган оддий аскарлардан биринчиси эди.

●

СУВ ОСТИДА АТОМ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИ

Ҳозирги вақтда сув остида хилма-хил техникаларни учратиш мумкин: кўприкларнинг устунлари, пармалаш вишкаларининг платформалари, кемалар тўхташ жойлари, сув ости кемалари, трубопроводлар ва ҳоказо. Япон мутахассислари океанни ўзлаштиришни давом эттириб, сув остида жуда катта қувватга эга бўлган атом электростанцияси қуришга жазм қилдилар. У учта пўлат шар устига, қирқ метр чуқурликка, қирғоқдан 5 километр масофага жойлаштирилади. Электростанция кўп миқдорда электр қуввати ишлаб чиқаради ва айни вақтда денгиз сувини чучуклаштириб беради.

КАМБОДЖАДАГИ АҲВОЛ

БАНГКОК, 16 май. (ТАСС). Камбоджа пойтахтидан хабар берилишича, президентнинг декрети билан мамлакатда олти ой муддат билан фавқулодда ҳолат эълон қилинган. Конституцияда кўзда тутилган гражданлик ҳуқуқлари ва эркинликлари, шу жумладан шахс эркинлиги ва мажлис ўтказиш эркинлиги бекор қилинди. Қаттиқ цензура жорий этилди. Айни маҳалда Лон Нол армиянинг ўнта генералини истеъфога бўшатди.

Пномпень маъмурияти пойтахт муаллимлари ва студентлари 17 майда ҳукуматга қарши намойиш ва забастовка ўтказишга қарор берганликлари муносабати билан мамлакатда ҳарбий вазият ва социал иқтисодий аҳвол биринчи навбатда ёмонлашганлиги сабабидан шундай чораларни кўрди.

Бу орада Камбоджанинг ватанпарвар кучлари мамлакатнинг биттагина чуқур сувли портини ҳимоя қилиб турган Лон Нол қўшинларини қисишни давом эттирмоқдалар. Пномпень бўсағаларида, жумладан, бешинчи шоссе районида жанглар бўлмоқда. Вилоят маркази Кампонгтхом районида ҳам қаттиқ жанглар тинмаётир. Ватанпарварлар пойтахтдан 40 километр шимолда жойлашган Лонгвек чеккаларида душман казармаларига ҳужум қилдилар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — Мультфильмлар. 11.55 — Табиат ва инсон. 12.30—Ота-оналар, сизлар учун. 13.00 — Музикали программа. 13.30 — СССР Химия саноати министри Л. А. Костадов саволларингизга жавоб беради. 14.00 — Рассом ижодхонасида. 14.30 — Концерт. 15.00 — Аҳолига кўплаб яхши моллар етказиб берайлик. 15.30 — **Янгра, барабан** (бадиий фильм). 17.15 — ТОШКЕНТ. 17.20 — Болалар учун кино программа. 17.50 — Санъат ғунчалари. 18.30 — Ёш кинохаваскорлар клуби. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — **Студентлик — олтин даврим.** **20.25** — «Ахборот». 20.45 — Халқ номзодлари (телеочерк). 20.55 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Оқ бўрилар** (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — Тошкент ўқув кўрсатуви. 17.15 — МОСКВА. 19.20 — «Здоровье». 19.50 — **Ҳайвонот оламида.** 20.50 — Телефильм. 22.00 — Спорт кўрсатуви (Тошкент). 22.30 — Эстрада концерти. 23.30 — Жаҳон велосипед пойгаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.15 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/V да **Самандар,** 19/V да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 18/V да **Ужарлар,** 19/V да **Олифта,** 20/V да **Замонали ва Омонали.**

А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

21/V да — ЖИЗЕЛЬ.
22/V да — ДОН КАРЛОС.
23/V да — СЕВГИ ВА ҚИЛИЧ.
24/V да — ДИЛОРОМ.
26/V да — КОРСАР (кундуз соат 12 да).
ТРУБАДУР (кечқурун).
28/V да — ТАНОВОР.
29/V да — АИДА.
30/V да — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
31/V да — ОҚҚУШ КЎЛИ.

Спектакллар кеч соат 7 да бошланади.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қизил бодрезак — «ЎЗБЕКИСТОН», САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Қайнона — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ:

21/V да — МИРЗО УЛУҒБЕК.
22/V да — БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ.
23/V да — АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ.
24/V да — ЙЎҚОЛГАН УЗУК.
25/V да — ОҚШОМДАН ТУШГАЧА.
26/V да — ЙЎҚОЛГАН УЗУК.
28/V да — КОМИССИЯ.
29/V да — ЎҒИРЛАНГАН УМР.
30/V да — АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ.
31/V да — ПАРВОЗ.
1/VI да — ШОҲ ЭДИП.
2/VI да — ИМОН.
4/VI да — КОМИССИЯ.
5/VI да — АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ.

Билетлар сотилмоқда.

Иван Васильевич касбини ўзгартиради — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қизил бодрезак — «ФЕСТИВАЛЬ».

Шодлик ва жасорат билан — «ХИВА».

РЕСПУБЛИКА «УЗОРГТЕХДОРСТРОЙ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТРЕСТИГА

Тошкент шаҳрида ишлаш учун автомобиль йўллари ва кўприклар қурилиши бўйича бўлим бошлиқлари вазифасига инженер ва техниклар, бош мутахассислар ва группа бошлиқлари

ҚЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация Бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Давлат киноси, Ўзбекистон ССР кинематографчилар союзи, «Ўзбекфильм» киностудияси ва Ўзбекистон кинохроника киностудиялари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, постановкачи-кинооператор Х. Файзиевга онаси

Сарвиниса ФАЙЗИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—01486. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2497.